

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002338

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-06-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Палачова Катерина Володимирівна

2. Kateryna Palachova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9662-8721

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії за спеціальністю 025 - Музичне мистецтво

Дата захисту: 10-08-2024

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 6230

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41

Тема дисертації:

1. Виміри композиторської творчості в українській музичній культурі XXI століття
2. The dimensions of composing creativity in Ukrainian musical culture of the 21st century

Реферат:

1. Дисертацію присвячено обґрунтуванню вимірів композиторської творчості як системи функцій діяльності композитора. Актуальність теми дослідження обумовлена: сформованими в музикознавстві передумовами для уможливлення моделювання функцій композиторської творчості як системи вимірів у мистецькій практиці XXI століття; необхідністю привернення наукової уваги до композиторської творчості регіональних осередків Сходу та Півдня України як невід'ємної складової української музичної культури XXI століття. Мета дослідження – обґрунтувати виміри композиторської творчості як систему функцій діяльності композитора (на матеріалі мистецької практики XXI століття). Матеріалом дослідження обрано партитури та відеозаписи творів: представників Запорізького обласного осередку Національної спілки композиторів України; молодшої генерації харківських композиторів; аудіо-партитури музики до вистав О. Дмитрієвої у Харківському державному академічному театрі ляльок імені В. А. Афанасьєва, а також аудіо-, відео- та публіцистичні

матеріали, пов'язані з проектами 2020-х років за участі харківських композиторів. Об'єкт дослідження – діяльність композитора як складова музичної культури; предмет – композиторська творчість у функціональній множинності її проявів. Концепція дисертації спирається на міждисциплінарний синтез загальних та спеціальних методів: історико-культурного, когнітивного, системно-діяльнісного, компаративного, жанрово-стильового, структурно-функціонального, семантичного. Теоретична база дослідження ґрунтується на наукових працях, що складають напрями сучасної гуманітаристики та музикознавства: українська музична культура ХХІ ст.; постать композитора та композиторська творчість; музична регіоніка; теорія жанру та стилю в музиці; аналіз музичних творів; музика в театрі; музична семантика; теорія комунікації та музична інтерпретологія. Наукова новизна отриманих результатів. В українському музикознавстві вперше: розроблено систему вимірів композиторської творчості в українській музичній культурі ХХІ століття; запропоновано дефініцію «вимір композиторської творчості» як інструмента методології когнітивного музикознавства; введено в науковий обіг твори композиторів Запоріжжя: Концерт-фантазія для фортепіано з симфонічним оркестром Д. Савенка, «Меса пам'яті» М. Попова, «Lobet Gott» Г. Хазової; охарактеризовано діяльність композитора у закладі вищої освіти (на кафедрі композиції та інструментування ХНУМ імені І. П. Котляревського); виявлено специфіку функціонування музики в ХДАТЛ імені В. А. Афанасьєва; висвітлено композиторську творчість у проектах 2020-х років за участі харківських митців в історико-культурному контексті сьогодення. Отримала подальший розвиток типологія творчості Н. Боевої, М. Попова, Д. Савенка, Г. Хазової. Структура роботи складається з трьох розділів, кожний з яких розкриває логіку розгортання концепції дослідження. У Розділі 1 обґрунтовано роль композитора як суб'єкта творчості в системі музичної культури. Виокремлено засадничі види діяльності композитора в мистецькій практиці ХХІ століття: композиторська творчість (як вирішальний вид), музикознавство, виконавство, педагогіка, культуртрегерство, фольклористика, аранжування, саунд-дизайн. У залежності від функції і форм комунікації змодельовано виміри композиторської творчості: автокомунікативний і міжперсональний. Останній диференційовано на творчість: у системі професійних об'єднань; як репрезентацію представниками закладу вищої освіти регіональної композиторської школи; у театрі; у експериментальних проектах. Запропоновано дефініцію: вимір композиторської творчості – це категорія пізнання усталених та потенційних видів діяльності митця як системи. У Розділі 2 дефініцію виміру композиторської творчості як аналітичний інструмент екстрапольовано на творчий досвід представників ЗОО НСКУ. Надано характеристику творчої діяльності представників кафедри композиції ХНУМ імені І. П. Котляревського, що репрезентує харківську школу. У Розділі 3 виявлено вирішальну роль композиторів харківської школи у музичному оформленні вистав ХДАТЛ імені В. А. Афанасьєва. Окреслено функції композитора у новітніх постановках театру на прикладах музики до вистав О. Дмитрієвої. Висвітлено творчість харківських композиторів у експериментальних проектах 2020-х років. У Висновках запропоновано системно-діяльнісний підхід у дослідженні функціональної множинності композиторської творчості в сучасному глобалізованому світі. Наголошено на оновленні методологічного інструментарію когнітивного музикознавства, здатного враховувати зміни ціннісних настанов у сучасній культурі. Запропонована модель вимірів композиторської творчості потребує подальшої апробації на матеріалі діяльності митців інших регіональних осередків мистецької України.

2. The dissertation is devoted to substantiation of dimensions of composing creativity as a system of composer's activity functions. Relevance of research topic is determined by: prerequisites formed in musicology to enable modelling of composing creativity functions as a system of dimensions in artistic practice of the 21st century; need to draw scientific attention to composing creativity of regional centres of East and South of Ukraine as integral component of Ukrainian musical culture of the 21st century. Purpose of research is to substantiate the dimensions of composing creativity as system of composer's activity functions (based on the material of artistic practice of the 21st century). As research material are chosen scores and video recordings of works: by representatives of Zaporizhia regional branch of National Union of Composers of Ukraine; Kharkiv composers' young generation; audioscores of music for performances by O. Dmitrieva at Kharkiv V. A. Afanasiev State Academic Puppet Theatre; audio, video, journalistic materials related to projects of the 2020s with Kharkiv composers' participation. Object of

research is composing activity as musical culture component; subject is composing creativity in functional multiplicity of its manifestations. Concept of dissertation is based on interdisciplinary synthesis of general and special methods: historical-cultural, cognitive, system-active, comparative, genre-stylistic, structural-functional, semantic. Theoretical basis of research is based on scientific works that make up directions of modern humanities and musicology: Ukrainian musical culture of the 21st century; figure of composer and composing creativity; music regional science; theory of genre and style in music; analysis of musical works; music in theatre; musical semantics; communication theory and musical interpretology. Scientific novelty of obtained results. For the first time in Ukrainian musicology: system of dimensions of composing creativity in Ukrainian musical culture of the 21st century is developed; definition of "dimension of composing creativity" as a tool of cognitive musicology methodology is proposed; number of works by Zaporizhia composers are put into scientific circulation: Concerto-fantasy for piano and orchestra by D. Savenko, "Memorial Mass" by M. Popov, "Lobet Gott" by G. Khazova; activity of composer in higher education institution (at the Department of Composition and Instrumentation of I. P. Kotlyarevsky KhNUA) is characterized; specificity of music functioning in V. A. Afanasiev KhSATP is revealed; creativity of composers in projects of the 2020s with participation of Kharkiv artists is highlighted in historical and cultural context of today. Typology of creativity of N. Boyeva, M. Popov, D. Savenko, and G. Khazova received further development. Section 1 substantiates role of composer as subject of creativity in system of musical culture. Fundamental types of composer's musical activity in artistic practice of the 21st century are singled out: composer's creativity (as decisive type), musicology, performance, pedagogy, culture tracking, folkloristics, arrangement, sound design. Depending on function and forms of communication, dimensions of composing creativity are modelled: self-communicative and interpersonal. The latter differentiates into creativity: in system of professional associations; in higher education institution; in theatre; in experimental projects. Definition is proposed: dimension of composing creativity is a category of cognition of established and potential types of artist's activity as a system. In Section 2 definition of dimension of composing creativity as analytical tool is extrapolated to creative experience of representatives of ZRB of NUCU. Characteristic of creativity of representatives of Department of Composition and Instrumentation of I. P. Kotlyarevsky KhNUA which represents Kharkiv school is provided. In Section 3 decisive role of composers of Kharkiv school in musical design of performances of V. A. Afanasiev KhSATP is revealed. Composer's functions in the latest theatre productions are outlined on examples of music for O. Dmitrieva's performances. Kharkiv composers' creativity in experimental projects of the 2020s is highlighted. In Conclusions a system-activity approach is proposed in research of functional multiplicity of composing creativity in modern world. Update of methodological toolkit of cognitive musicology which is able to take into account changes in value guidelines in modern culture is emphasized. Proposed model of dimensions of composing creativity as a system needs further testing on material of activities of artists of other regional artistic centres of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Палачова К. Творчість композиторів Запоріжжя в контексті української музичної культури початку ХХІ століття. Актуальні питання гуманітарних наук. Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2021. Вип. 35. С. 68–73.

- Palachova K. Semiosphere of musical communication in puppet theater (on the example of the latest performances of the Kharkiv State Academic Puppet Theater named after V. A. Afanasiev, Ukraine). American Research Journal of Humanities & Social Science, 2021. Vol. 04. P. 100–105.
- Палачова К. Музыка у Харківському державному академічному театрі ляльок імені В. А. Афанасьєва: історіографічний та феноменологічний аспекти. Fine Arts and Culture studies, 2022. Вип. 6. С. 12–21.
- Палачова К. Виміри творчої діяльності композитора: досвід моделювання. Fine Arts and Culture studies, 2023. Вип. 4. С. 58–62.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Романюк Ірина Анатоліївна

2. Iryna Romaniuk

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7900-5960

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Овсяннікова-Трель Олександра Андріївна

2. Oleksandra Ovsyannikova-Trel

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1969-5530

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Купіна Дарина Дмитрівна

2. Daryna Kupina

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9624-9916

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти "Дніпровська академія музики" Дніпропетровської обласної ради"

Код за ЄДРПОУ: 02214515

Місцезнаходження: вул. Ливарна, 10, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Малий Дмитро Миколайович

2. Dmytro Malyi

Кваліфікація: к. мист., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3751-5019

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савченко Ганна Сергіївна
2. Hanna Savchenko

Кваліфікація: к.мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9845-0450

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ніколаєвська Юлія Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ніколаєвська Юлія Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Поліна Кордовська

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна